samen
Emerpark
DE GROENE HUISKAMER VAN ZUTPHEN
GEBIEDSVISIE
SAMEN EMERPARK
De groene huiskamer van Zutphen

COLOFON
MEI 2021

Kim Verschuren | Diep
Gino Hofman | Diep
Henry Huiskamp | Bureau Sterk

Rian Bolder | Gemeente Zutphen
Bert Senneker | Gemeente Zutphen
Marije Schiffelers | Gemeente Zupthen

Wethouder Annelies de Jonge | Gemeente Zutphen

Deze visie is tot stand gekomen in samenwerking met deelnemers aan de co-creatie sessies in januari 2021

SAMEN EMERPARK, SAMEN ZUTPHEN!

Beste lezer,

Het afgelopen jaar is hard gewerkt aan de gebiedsvisie voor het Emerpark. Met resultaat: Emerpark wordt de groene huiskamer van Zutphen.

Emerpark is een veelzijdig gebied. Iedereen, jong en oud, vindt er vermaak en rust. Je kunt er ontspannen, iedereen kan er zichzelf zijn en er wordt gerecreëerd en geleefd. In deze gemeenschappelijke groene ruimte worden samen plannen gemaakt.

In een pittig jaar – dat in het teken stond van de coronacrisis – is er tóch een breed en actief participatieproces opgezet. Daar ben ik blij om. Zo hebben we met inwoners en organisaties uit Zutphen het Emerpark een gezicht en richting voor de toekomst gegeven. Onder de naam Samen Emerpark hebben we via verschillende online kanalen, van enquêtes tot digitale bijeenkomsten, inhoud opgehaald voor deze gebiedsvisie voor het Emerpark.

De gebiedsvisie is gemaakt door en voor Zutphen. De visie helpt ons om toekomstige ontwikkelingen goed te kunnen afwegen. Graag wil ik alle Zutphense inwoners en organisaties bedanken voor hun enthousiaste bijdrage en ideeën. Veel dank aan het Inwonerspanel 'Zutphen spreekt', de bewoners uit de wijken Waterkwartier en Zuidwijken, de verschillende organisaties en initiatieven in het Emerpark, de samenwerkingspartners van de gemeente Zutphen en de Jongerenadviesraad. Tijdens een aantal co-creatie-sessies hebben we met elkaar gewerkt aan de visie.

En de visie staat als een huis! Ik ben trots op het resultaat, omdat zoveel mensen hun stem hebben laten horen. Dit heeft geleid tot een visie met een duidelijke richting om het Emerpark betekenisvoller en zichtbaarder te maken voor alle inwoners van Zutphen.

Ik wens u veel leesplezier!

Annelies de Jonge, wethouder gemeente Zutphen

SAMENVATTING

Voor u ligt de Gebiedsvisie Emerpark: de groene huiskamer van Zutphen. Een Gebiedsvisie die in zijn kern praktische hulpmiddelen bevat om in de dagelijkse praktijk richting te geven aan de ontwikkeling van het Emerpark. Voor iedereen die iets bij, met of in het bijzondere groene park wil doen en/of ontwikkelen, bieden de hulpmiddelen en de basisregels voor gebruik handvatten om koersgericht aan de slag te gaan.

In 2019 heeft de gemeente Zutphen de wens uitgesproken een integraal afwegingskader voor dit gebied te willen maken. Dit afwegingskader houdt in dat er een duidelijk beeld komt van wat het Emerpark is, wat het moet zijn (en blijven) in de toekomst en welke ontwikkelingen en initiatieven daaraan een bijdrage kunnen leveren. Het gebied krijgt een stevig fundament dat zichtbaar én herkenbaar doorontwikkeld wordt.

Het proces om tot deze visie te komen heet 'Samen Emerpark'. Dit proces kan opgeknipt worden in drie fasen. Allereerst is er in een voorbereidende fase met de gemeentelijke organisatie het stakeholdersveld van het Emerpark verkend en benoemd. Deze analyse is de basis voor het vervolg. Vervolgens is er breed in de Zutphense samenleving opgehaald wat iedereen van het Emerpark vindt. Door middel van diepte-interviews en verdiepende vragenlijsten zijn bij de belangrijkste gebruikers in het Emerpark de antwoorden opgehaald. Verder is via de website en social media kanalen van de gemeente, de wijkbuurtorganisaties, de krant en het bewonerspanel 'Zutphen spreekt" een online enquête uitgezet waar in totaal meer dan 560 mensen op hebben gereageerd. Met de oogst uit deze fase is een diverse groep vertegenwoordigers van én de samenleving én de gemeentelijke organisatie aan het werk gegaan. Zij hebben de lijst van wensen, ideeën en richtingen verder gedefinieerd en hebben een keuze gemaakt voor kernwaarden.

Gebaseerd hierop is de ontwikkelrichting "De groene huiskamer van Zutphen" ontstaan voor het Emerpark met de volgende vijf kernwaarden:

- Een ontmoetingsplek voor iedereen;
- Recreëren doen we samen
- Één Emerpark
- Natuur altijd dichtbij
- Duurzaamheid is vanzelfsprekend

De kernwaarden zijn afhankelijk van de specifieke locatie in het Emerpark en kunnen in meer of mindere mate aanwezig zijn. Ze kunnen helpen bij het toestaan van (nieuwe) initiatieven. De waarden houden alle partners scherp die in het gebied acteren en fungeren als meetlat voor projecten en initiatieven die nu of in de toekomst uitgevoerd gaan worden. In het model "de groene huiskamer" op pagina 30 is de toepasbaarheid verder uitgewerkt: het afwegingskader voor toekomstige ontwikkelingen en initiatieven.

Ook wordt er verder ingegaan op de zonering van het gebied, waarbij de drie deelgebieden onderscheiden worden. Zij behouden en ontwikkelen allen hun eigen sfeer (pagina 32-33) vanuit de kernwaarden per deelgebied. De deelgebieden zijn tevens onderdeel van een sterk samenhangend raamwerk dat Emerpark genoemd wordt. In het model "de kamers" op pagina 34-35 wordt het verband tussen de kernwaarden en de sferen in de deelgebieden verder in beeld gebracht. Met dit model kan het raamwerk bewaakt en verder ontwikkeld worden.

Door middel van twee praktijkvoorbeelden op pagina 37-39 wordt getoond hoe het afwegingskader in de praktijk gebruikt kan worden.

In de Uitvoeringsparagraaf zijn de acties zoals laaghangend fruit en randvoorwaardelijke condities verder uitgewerkt. Het is belangrijk dat er een structurele samenwerkingsvorm gestart wordt in het park met de verschillende actoren. Deze groep bewaakt het eigenaarschap over het gebied en faciliteert nieuwe ontwikkelingen. Verder blijft participatie een belangrijke randvoorwaarde. Hierdoor blijven alle gebruikers betrokken in de ontwikkeling van het gebied. Ook zal er onderzoek gedaan moeten worden naar financiële koppelkansen, waar opgaves met elkaar verbonden worden en er ruimte staat voor investeringen.

Onder het motto "Kom samen het laaghangend fruit oogsten: wordt ingegaan op kansen en mogelijkheden die morgen opgepakt kunnen worden. Denkt u daarbij aan bewegwijzering in het Emerpark, welkomstborden, beheren openbaar groen en nog veel meer.

INHOUDSOPGAVE

1

1. INLEIDING 8
1.1. AANLEIDING 8
1.2. DOEL 9
1.3. ONTSTAANSGESCHIEDENIS 10

2

2. PROCES 12
2.1. HET DNA VAN ZUTPHEN 13
2.2. SAMEN EMERPARK 14
VAN PARTICIPATIE NAAR EIGENAARSCHAP

3

3. OOGST 15
3.1.1. BESTAANDE VISIES EN BELEIDSDOCUMENTEN 16
3.1.2. DIEPTE-INTERVIEWS 17
3.1.3. VERDIEPENDE VRAGENLIJSTEN 20
3.1.4. ONLINE ENQUÊTE 21
3.2. CO-REACTIE 24
3.2.1. DEELNEMERS 25

4

4. DE ONTWIKKELING: DE GROENE HUISKAMER VAN ZUTPHEN 26
4.1. HET INVULLEN VAN DE GROENE HUISKAMER 30
4.2. DE VERSCHILLENDE SFEREN VAN DE GROENE HUISKAMER 31
4.2.1 ZONERING 31
4.3. BASISAFSPRAKEN GEBRUIK MODELLEN 36
4.4. MODEL IN DE PRAKTIJK 37
4.5. MODEL IN DE PRAKTIJK 38

5

5. UITVOERINGSPARAGRAAF 40
5.1. ORGANISATORISCHE CONDITIES – RANDVOORWAARDELIJK 40
5.2. ORGANISATIE 40
5.3. PARTICIPATIE 41
5.4. (FINANCIËLE) KOPPELKANSEN 41
5.5. LAAGHANGEND FRUIT – MAKKELIJK, GOEDKOOP EN SNEL 42

1. INLEIDING

1.1. AANLEIDING

Het Emerpark is een brede, groene, parkachtige zone dicht bij het centrum van Zutphen. De afgelopen jaren zijn er diverse, vaak op zichzelf staande, nieuwe ontwikkelingen ontstaan (naast reeds bestaande organisaties zoals onder anderen de sportvelden, de kerk, de begraafplaats, de kinderboerderij en de hospice). De locatie is een levendig gebied met veel verschillende activiteiten en initiatieven. Ze leveren ieder hun eigen unieke bijdrage aan de plek. Vanuit deze aanwezige energie, betrokkenheid én beweging, heeft de gemeente Zutphen in 2019 de wens uitgesproken een integraal afwegingskader voor dit gebied te willen maken. Dit afwegingskader houdt in dat er een duidelijk beeld komt van wat het Emerpark is, wat het moet zijn (en blijven) en welke initiatieven daaraan een bijdrage kunnen leveren. Zodat het gebied zichtbaar én herkenbaar doorontwikkeld wordt. In deze gebiedsvisie Emerpark "de groene huiskamer van Zutphen" vindt u dit alles terug: een duidelijk kader voor de toekomst van het Emerpark. Met daarin bestaande en nieuwe initiatieven die hun plek vinden om te bestaan, samen te werken en te groeien.
Om te komen tot deze gebiedsvisie zijn er een aantal zaken belangrijk. Ten eerste is het goed om mee te nemen "wat er al ligt". Zo is er gekeken naar wat afgelopen jaren al opgehaald, bedacht en onderzocht is in het gebied door verschillende initiatiefnemers en stakeholders, vanuit meerdere invalshoeken. Dat laatste houdt in dat er zowel naar sociaal maatschappelijke als fysieke onderdelen wordt gekeken om de betekenis van het park te duiden. Verder is het een must dat mensen en organisaties die het Emerpark gebruiken, eromheen wonen of op een andere manier eraan verbonden zijn, een bijdrage hebben kunnen leveren aan dit stuk. Het is hun leefomgeving, nu en in de toekomst. Ook is een actieve deelname van ambtenaren vanuit de gemeentelijke organisatie meer dan wenselijk: zij hebben bepaalde kennis en expertise, vervullen een rol of voeren een taak uit in het kader van beheer of ontwikkeling in het gebied. Samengevat betekent dit dat deze visie integraal en met een sterke participatieve opzet tot stand is gekomen

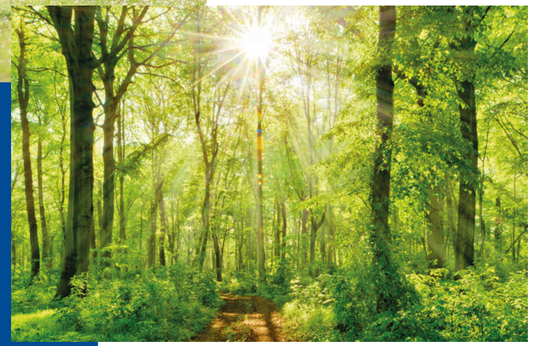

(verderop in deze visie wordt dit bij 2.1 verder toegelicht).

Zoals reeds omschreven is er mede gewerkt en ontwikkeld vanuit al bestaande visies, ideeën en richtingen. In 2012 is er door Stichting Ecologisch Stadspark (nu Stichting Emerpark) een visie opgesteld voor het gebied. Dit betreft met name een ecologische visie, maar geeft ook al richting aan wenselijke recreatieve functies. Daarnaast is er in 2019 een eerste aanzet voor een Stedenbouwkundige verkenning voor het Vitensterrein uitgewerkt (onderdeel van het Emerpark). Verder zijn aspecten uit de Visie Vitaal Sportpark Zuidveen, Wijkontwikkelingsplan Zuidwijken 2012-2022, Woonvisie Gemeente Zutphen 2019-2024 en de Groenlatlas 2040 als achtergrond gebruikt om een breed gedragen en verbonden gebiedsvisie te maken.

1.2. DOEL

Het doel is om een gemeenschappelijk én gedragen perspectief voor het Emerpark te hebben. Dit perspectief geeft richting aan toekomstige ontwikkelingen in het gebied. Op deze manier kunnen ingrepen of nieuwe functies en initiatieven goed beoordeeld worden en een logische plek of uitwerking krijgen.

Elk nieuw initiatief wordt gewogen aan de hand van de benoemde kernwaarden (zie hoofdstuk 4 De Ontwikkelrichting). Een initiatief is kansrijker als zij in toenemende mate voldoet aan alle gestelde kernwaarden en zich verhoudt tot de directe omgeving. Daarmee ontstaat een verband met de andere functies op de plek. Ook respecteert elke functie de hoofdstructuur van het park. Het zogenaamde raamwerk. Dit raamwerk draagt bij aan de identiteit van het Emerpark en hier zit de samenhang van het hele park met zijn omgeving.

1.3. ONTSTAANSGESCHIEDENIS

Het Emerpark heeft zich gevormd tot grote en belangrijke binnenstedelijke groen locatie ten zuidoosten van het stadscentrum. Het gebied maakt deel uit van de stedelijke groenstructuur van Zutphen en werd door de ligging tussen de woonwijken in de loop der jaren steeds meer onderdeel van de stad. Sinds de jaren '80 is het gebied dan ook volledig ingebouwd en onderdeel gaan uitmaken van de groene zoom. Deze zoom wordt steeds meer gebruikt en ingericht als parkzone met ruimte voor maatschappelijke functies.

Nadat het park voor ongeveer 40 jaar naamloos geweest is, is in 2016 door middel van een selectie van 52 inzendingen door een jury gekozen om het gebied uit te dragen als Emerpark. Het Emerpark dankt zijn naam aan de begrenzing met de Laan naar Eme aan de zuidkant. De naam van deze verbindingsweg is afgeleid van de nederzetting Eme, waar de weg rond 300 jaar na Christus naartoe leidde. De naam past goed bij andere initiatieven en namen in het gebied, zoals de Laan van Eme, de Emmersteeg, de Emer Enk (het buitenterrein van de Kaardebol) en het openluchtmuseum Erve Eme.

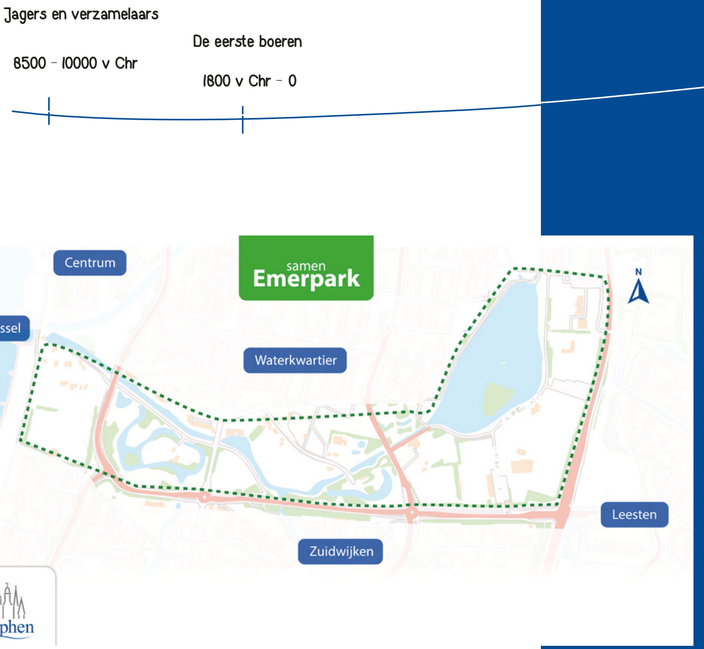

Dat wat nu het Emerpark is, is vanuit de historie een schakering van landschappen en buurschappen. Van een historische eenheid is geen sprake. Landschappelijk ligt het Emerpark ten westen van de Emmerikseweg in het middeleeuwse IJsseldal en ten oosten van de Emmerikseweg vinden we de beekdalen van de Schouwlaak en Vierakkerse Laak. Er liggen daar ook enkele rivierduinen waarop al meer dan 10.000 jaar gewoond wordt. Zowel op het rivierduin van de Kaardebol en de sportvelden als op het rivierduin van de Hoge West zijn jagerskampen uit de midden-steentijd (8500-10500 jaar geleden) van nomadische jagers-verzamelaars gevonden. De eerste boeren hadden er in de bronstijd en ijzertijd (ca. 1800 v. Chr. tot begin jaartelling) boerderijen en akkers. In de beekdalen lagen de wei- en hooilanden. Dit beeld van kleine agrarische gemeenschappen op de rivierduinen bestond ook in de middeleeuwen (vanaf de 9e eeuw). De boeren die er woonden waren niet vrij, maar horig aan een heer, in dit geval de graaf van Gelre en Zutphen. We kennen ook de namen van deze buurschappen: Wesse (nu Hoge West) en Oyshamme (nu de sportvelden en Kaardebol). De buurschap Wesse werd met alle horige boerderijen, weilanden, akkerlanden in 1321 door de Gelderse graaf Reinald I aan de stad Zutphen verkocht. De stad verpachtte vervolgens de gronden eeuwenlang en de gemeente is voor het grootste deel nog steeds de eigenaar. Het wat oostelijker gelegen Oyshamme maakte deel uit van de grotere buurschap Eme, waartoe ook de huidige wijken Welgelegen en Ooyerhoek behoorden. Er lag in de middeleeuwen maar een boerderij met dezelfde naam Oyshamme (later ook als Gijsam gespeld). Deze boerderij was lang eigendom van Het Bornhof. Met de inkomsten van de boerderij en het land kon de verzorging van arme bejaarden in de stad bekostigd worden.

De rivier de IJssel stroomde tot in de 14e eeuw door de huidige Zuidwijken (Stokebrand-Weerdslag) en door het Emerpark langs de Emmerikseweg naar Zutphen. De bocht die de rivier bij Zutphen om de stad heen moest maken was zo scherp dat de stad grote schade leed door afkalving van de oevers en zelfs de zuidelijke stadsmuur werd door de rivier verzwolgen. De stad kreeg in 1356 toestemming om een stuk land aan de veluwse kant van de rivier te kopen, genaamd Neder Helbergen. Het jaar erop kanaliseerden de Zutphenaren de rivier naar de westzijde, waar hij nog steeds stroomt. Het voorheen Veluwse Neder Helbergen lag vanaf dat moment aan de oostzijde van de rivier en was ook eigendom van de stad. Op de weilanden konden de burgers hun koeien laten grazen en de stedelijke melkmeisjes molken de koeien dagelijks. Omdat de Emmerikseweg als dijk fungeerde stonden de weilanden van Neder Helbergen regelmatig blank. De klei die daardoor werd afgezet was gunstig voor de kwaliteit van het gras, en daarmee voor de kwaliteit van de melk en het vlees. Pas in de jaren 50 en 60 van de 20ste eeuw werden de dijken verhoogd langs de huidige rivier en waren de jaarlijkse overstromingen voorbij. Nu kon de stad het gebied inzetten voor woningbouw. Eerst de wijk Helbergen (componistenbuurt, 1965-1971) en daarna de Zuidwijken (1972-1980) . Het gebied ertussen werd ingeruimd voor een park met gegraven waterpartijen: dat werd de blauwdruk voor het huidige Emerpark.

2. HET PROCES

totstandkoming gebiedsvisie: Samen Emerpark

De totstandkoming van de visie heeft plaatsgevonden tijdens de Corona pandemie (2020). Deze situatie kan als een extra uitdaging worden benoemd en hierdoor is er voor het proces nog meer dan normaal een beroep gedaan op ieders creativiteit en flexibiliteit. Er is over het park ook een korte film gemaakt die u kunt bekijken op het YouTube kanaal van de gemeente Zutphen.

Dit proces, genaamd Samen Emerpark, voor de totstandkoming van de gebiedsvisie kan opgeknipt worden in drie fasen. Een voorbereidend deel met de gemeentelijke organisatie waar het stakeholdersveld van het Emerpark verkend en benoemd is, noemen we het fundament. Vervolgens is er tijdens de fase divergeren een breed participatieproces ontwikkeld, uitgevoerd en ingezet om input op te halen in Zutphen. Afrondend zijn er twee multi-disciplinaire cocreatie sessies georganiseerd, waar reflectie, verdieping en keuzes maken, gebaseerd op de oogst van het ophaalproces, centraal stonden. Bij hoofdstuk 3. Oogst wordt uitgebreid ingegaan op de inzet van participatiemiddelen en kanalen, de inhoud van de oogst en de verdere doorvertaling naar het inhoudelijk kader van de visie. Onderstaand wordt kort toegelicht wat de achterliggende gedachte van de aanpak en de processen is.

I. De start
- Benoemen belangrijkste stakeholders
- Ontwikkelen website + social media
- Betrekken raad/college/brede ambtelijke organisatie

II. Ophalen
- Diepte-interviews gebruikers Emerpark
- Verdiepende vragenlijsten gebruikers Emerpark
- Online enquête via social media, krant en website
- Online enquête via Bewonerspanel "Zutphen spreekt"
- Verzamelen reacties via mail, social media en anders
- Vormen co-creatiegroep voor vervolg

III. Co-creatie
- Samenvattende analyse: Rode draad
- Co-creatiegroep gaat met oogst aan de slag:
- Omgevingswaarden benoemen
- Omgevingswaarden invullen
- Laaghangend fruit

IV. Oplevering Gebiedsvisie Emerpark

2.1. HET DNA VAN ZUTPHEN

De aanpak is gebaseerd op "werken vanuit het fundament van Zutphen" in de breedste zin van het woord. Daarvan is de essentie dat het DNA van de gemeentelijke organisatie, de gebruikers van het Emerpark en de omliggende wijken en het DNA van Zutphen breed het fundament zijn van waarmee gewerkt wordt. Het moet de kleur, het gevoel en de sfeer van Zutphen ademen, omdat het Emerpark onderdeel uitmaakt van de leefomgeving van alle Zutphenaren. Plekken ontwikkelen op basis van de wensen van (toekomstige) gebruikers is afkomstig van het 'placemaking' gedachtegoed: focussen op het ontwikkelen van plekken waar mensen graag komen, sociaal-maatschappelijke en economische uitwisseling plaatsvindt en verschillende bevolkingsgroepen elkaar ontmoeten.

Een kanttekening hierbij is dat het proces niet té van-onderop moet verlopen. Gemeentelijke kaders en doelstellingen moeten helder zijn en randvoorwaardelijk om de opgave goed en succesvol te laten verlopen. Dat maakt dat in dit gehele participatieproces ook een integrale vertegenwoordiging vanuit de ambtelijke organisatie heeft deelgenomen.

Verder is er in deze context gewerkt vanuit "de geest van de nieuwe Omgevingswet". Deze wet stimuleert, in de context van een steeds veranderende leefomgeving, participatie in brede zin. Draagvlak vanuit de omgeving is een belangrijk aspect, wat resulteert in werken met en vanuit vertrouwen. Vanuit de "ja mits" gedachte in plaats van de "nee tenzij" wordt gekeken naar de mogelijkheden in plaats van beperkingen, in samenhang met de samenleving.

2.2. SAMEN EMERPARK: VAN PARTICIPATIE NAAR EIGENAARSCHAP

Vanuit het ophalen is er een oogst opgehaald waar in twee co-creatie sessies gezamenlijk is gewerkt aan het vormgeven van de zogenaamde omgevingswaarden voor het Emerpark. Omgevingswaarden zijn de kernwaarden van het Emerpark waarop gebaseerd we het park kunnen gaan inkleuren en duiden. Tijdens de co-creatie sessies is de richting van het park dus concreet gemaakt, voor nu en de toekomst.

Beide onderdelen worden verderop in deze gebiedsvisie verder omschreven. Wat belangrijk is om te benoemen is dat het neveneffect van deze brede participatievorm eigenaarschap bij de deelnemers is. Zij hebben zelf "ontworpen", hun eigen ideeën zien resulteren in een richting en hebben verbinding en dus eigenaarschap bij de opgave. Met het concreet benoemde laaghangend fruit kunnen zij zelf aan de slag met de volgende stap van de ontwikkelingen in het Emerpark.
En dan ook nog in de context van de Visie! Een mooiere geslaagde koppelkans is er niet!

3. OOGST: DE RODE DRAAD

Het woord oogst is al meerdere keren gevallen in voorgaande onderdelen van deze gebiedsvisie. Want deze oogst is natuurlijk waar het over gaat: de stem van Zutphen over het Emerpark. Hoe deze oogst ontstaan is, leest u hier.

3.1. SAMEN MET INWONERS UIT DE GEMEENTE ZUTPHEN

Gedurende het participatietraject Samen Emerpark hebben ongeveer 560 inwoners uit de gemeente Zutphen en 25 stakeholders uit het Emerpark zich uitgesproken over het gebied. Aan de hand van diepte-interviews, verdiepende vragenlijsten en online enquêtes hebben geïnteresseerden volop de mogelijkheid gehad en genomen om hun ideeën kenbaar te maken. De online enquêtes zijn via de website, social media kanalen van de gemeente Zutphen, de krant en via de verschillende wijkkanalen uitgezet in de gemeente. Via social media hebben meerdere Zutphenaren aanvullende reacties geplaatst onder berichten van de gemeente Zutphen over de ontwikkeling in het park.
Alle antwoorden en reacties van de oogst zijn gebundeld in de rode draad, samen met de belangrijkste bevindingen uit de andere visies en beleidstukken. De rode draad vertelt wat de basis is van het gebied: wat het Emerpark is en wat men wil dat de plek in de toekomst gaat zijn.

Op de volgende pagina's wordt ingegaan wordt ingegaan op de opgehaalde inhoud via de verschillende vormen van participatie, waarmee de rode draad is ontstaan

1 BESTAANDE VISIES EN BELEIDSDOCUMENTEN

2 DIEPTE-INTERVIEWS

3 VERDIEPENDE VRAGENLIJSTEN

4 ONLINE ENQUETE

3.1.1. BESTAANDE VISIES EN BELEIDSDOCUMENTEN

Onderstaand de belangrijkste thema's uit de bestaande documenten in beeld gebracht.

- Behoefte aan meer samenhang
- Parkstructuur als drager van sportpark
- Integrale groen(e)visie als leidraad
- Vijver multifunctioneel inzetbaar
- Duidelijke bewegwijzering
- Houd rekening met toenemende vergrijzing
- Onderken de noodzaak van het tegengaan van ontgroening, klimaatadaptatie, verduurzaming en veranderingen in de zorg
- Heb oog voor onderscheidende identiteiten binnen Emerpark
- Werk vanuit historisch besef

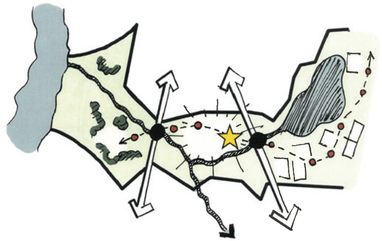

3.1.2. DIEPTE-INTERVIEWS

In het proces zijn met negen organisaties diepte-interviews afgenomen. Adviesbureau Diep heeft deze interviews voorbereid en uitgevoerd. De volgende organisaties hebben hun bijdrage via deze weg geleverd:

- Zutphen Energie
- Het Dagelijks Bestaan
- Kinderboerderij De Schouw
- Stichting Kaardebol
- Stichting Emerpark
- Volkstuinvereniging de Eendracht
- Woonbedrijf Ieder1
- Waterschap Rijn-IJssel
- Wijk van de Toekomst, gemeente Zutphen

MARKERINGEN INTERVIEWS

"Emerpark heeft een functie van groencorridor, de groene huiskamer van Zutphen"

"Losse eenheden, blokken of eilanden waar je lastig doorheen komt"

HOE ZIE JIJ HET EMERPARK OP DIT MOMENT?

"Het is nog niks, veel mensen kennen het groene wandelgebied vanaf de vijver nog niet en het is onveilig voor kinderen"

"Groen gebied met maatschappelijke instellingen die een functie voor de buurten eromheen vervullen"

"Op zoek naar de samenhang tussen de organisaties in het gebied. Die moeten contact met elkaar hebben. Kennismaking met de buren is belangrijk."

"Op zoek naar doel en belang van samenwerking in het park en mensen met elkaar in contact brengen"

"Het terrein moet de verschillende doelgroepen kunnen 'dragen'. Het park moet dan ook grote hoeveelheden mensen kunnen ontvangen en de bezoekersstromen aankunnen"

WAT DENK JIJ DAT ER NODIG IS OM HET EMERPARK ECHT EEN TOFFE PLEK TE LATEN ZIJN?

"Er moeten ook in het gebied eigenaren of ambassadeurs opstaan om een rol te pakken in het gebied"

"Als je mensen overtuigd krijgt van de meerwaarde van een klimaat adaptief gebied met verkoeling en ruimte om te ontspannen, dan gaan zij ook de waarde daarvan inzien"

"Behoud het groene karakter en laat dat een leidraad zijn en dat de keuzes die gemaakt worden dat karakter versterken, zeker in vergelijking met de wijken eromheen. Het groen, de bomen en struiken en het water zijn belangrijke waarden"

"Werkelijk ecologisch park, waar de hekken ontbreken, wegen die er doorheen gaan een stuk smaller zijn, niet geasfalteerd en auto's minder hard rijden"

"Het gebied op de kaart zetten voor bewoners, gebruikers en gemeente!"

WAT IS VOLGENS JOU DE POTENTIE VAN HET GEBIED

"Het gebied kan veel maatschappelijke betekenis hebben voor onder andere mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt"

"Prachtig voor mensen om het gehele gebied te kunnen gebruiken om te recreëren met meer wandel & fietsroutes en een integrale afstemming tussen de delen"

3.1.3. VERDIEPENDE VRAGENLIJSTEN

Daarnaast is er met een andere groep betrokkenen verdiepende vragenlijsten afgenomen. De verdiepende vragenlijst is door elf organisaties ingevuld:

- Stichting Kaardebol
- Brede adviesraad sociaal domein
- Erve Eme
- IVN Zutphen
- Stadswerkplaats Zutphen
- SOTOG
- Stichting de Geboortenis
- De Bijenvereniging
- Vrijeschool Zutphen VO
- Stichting Landschapsbeheer Gelderland
- Jongerenadviesraad Zutphen

Uit de verdiepende vragenlijsten blijkt dat respondenten aandacht vragen voor de **toegankelijkheid**, **openheid** en **veiligheid** in het Emerpark. Mensen voelen zich **welkom** en de **sfeer** is goed. Het hoogst gewaardeerd wordt de **natuur** en het **groen** in het gebied, wat ervoor zorgt dat het Emerpark hoog scoort in vergelijking met andere groene plekken in de stad.

Respondenten zien het Emerpark in de toekomst als een plek met de volgende eigenschappen:

Behoud van natuur

Toegankelijk voor alle leeftijden

Vormen van een samenhangend geheel

De Levenstuin van Zutphen

Een plek voor jong en oud voor mens en dier

Opwekken van duurzame energie

Nieuwe plek voor horeca en recreatie

3.1.4. ONLINE ENQUETE

Tussen 8 september en 18 oktober 2020 hebben inwoners uit de gemeente Zutphen de mogelijkheid gehad om via een online link een enquête in te vullen over het gebied. De enquête is eveneens verspreid via het gemeentelijke inwonerspanel 'Zutphen Spreekt'. In totaal hebben 562 respondenten gebruik gemaakt van de mogelijkheid om via deze weg input te leveren voor de gebiedsvisie Emerpark.

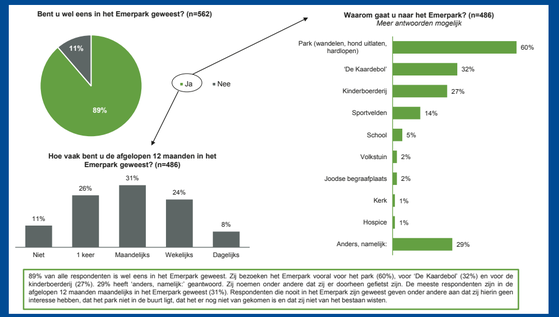

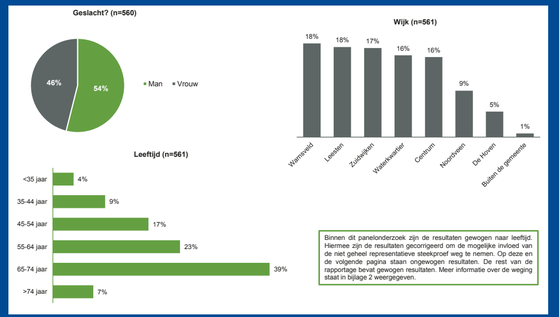

▲ Gegevens afkomstig van Onderzoeksbureau Moventem (2020)

Waarvoor wilt u het Emerpark in de toekomst graag (gaan) gebruiken?
(n=358) - Top 10

ONTSPANNING
HARDLOPEN
BEZOEKEN RUST
SPORT
RECREATIE
GENIETEN
FIETSEN WANDELEN
STADSPARK

Respondenten willen het Emerpark in de toekomst onder andere graag gebruiken om te fietsen en wandelen, voor ontspanning en voor recreatie.

Wat is uw favoriete plek in het Emerpark?
(n=264) - Top 15

KINDERBOERDERIJ
DAVID GORTERPAD
IJSSEL HEEMTUIN BIJENEILAND
VLINDERUIN VITENS TERREIN
KAARDEBOL
WANDELGEBIED
HELE PARK
KERSENLAANTJE
SPORTVELDEN
FIETSPADEN
HONDENGEBIED
WATER/VIJVER

Respondenten hebben aangegeven wat hun favoriete plek is in het Emerpark. De meest genoemde plekken zijn (omgeving) kinderboerderij, (omgeving) Kaardebol en rondom het water en de vijver.

Welke brede ontwikkeling ziet u op de Zutphense samenleving afkomen waar u zich zorgen over maakt? *(n=392) - Top 20*

CRIMINALITEIT /ASOCIAAL GEDRAG
SAMENLEVING EMERPARK
WONINGMARKT
VERLOEDERING ENERGIETRANSITIE
DRUGS ZWERFAFVAL ARMOEDE
HANGJONGEREN PLEKKEN
KLIMAAT
BEBOUWING /MINDER GROEN
CORONA VERSCHIL ARM /RIJK
FINANCIEN GEMEENTE
VERGRIJZING WERKGELEGENHEID
VERSTENING DUURZAAMHEID
BEZUINIGINGEN

Respondenten maken zich vooral zorgen over de toename van bebouwing en het verdwijnen van groen. Een quote: "Woningbouw op plekken waar nu nog groenbuffers zijn. Dat moet stoppen!". Ook maken respondenten zich onder andere zorgen over de financiën van de gemeente en de (gevolgen van) bezuinigingen.

Welke plek in het Emerpark verdient aandacht de komende tijd, en waarom?
(n=242) - Top 15

HELE PARK
HONDEN LOSLOOPGEBIED
VITENS TERREIN SPORTVELDEN
KAARDEBOL ZO LATEN
VIJVER FIETSPADEN AFVAL
SAMENHANG PARK
VOLKSTUIN ONDERHOUD GROEN
OVERSTEEKPLEK GANZEN
KINDERBOERDERIJ

Respondenten hebben aangegeven welke plek in het Emerpark de komende tijd aandacht verdient. Veel respondenten noemen dat de samenhang van het park verbeterd kan worden. Een quote: "Connectie tussen de verschillende stukken van het Emerpark. De verbinding tussen onderdelen valt vaak weg of wordt onderbroken door drukke wegen". Ook de kinderboerderij wordt veel genoemd. Een quote: "De kinderboerderij is in permanente problemen door geldgebrek. En nu ook door het gebrek aan vrijwilligers". Daarnaast geven respondenten onder andere aan dat er behoefte is aan veilige oversteekplekken en dat de overlast door ganzen verminderd kan worden.

Wat bevalt u het meeste aan het Emerpark?
(n=491) - Top 30

ONTSPANNING
WANDELPADEN
BIODIVERSITEIT ONGEREPT
KAARDEBOL
AFWISSELING ACITVITEITEN
DIVERSITEIT MOOI
ECOLOGISCH
AUTOVRIJ GROOT BOMEN
KINDERBOERDERIJ DUURZAAM
GROEN
SPORT RECREATIE
OPEN RUST
DICHTBIJ RUIMTE
VIJVER /WATER
VLINDERTUIN FIETSPADEN
MOGELIJKHEDEN
DIEREN LIGGING NATUUR

Respondenten hebben in maximaal drie steekwoorden aangegeven wat hen het meeste bevalt aan het Emerpark. De meest genoemde woorden zijn groen, rust, natuur, water/vijver en ruimte.

3.2. CO-CREATIE

Op basis van de rode draad zijn er twee co-creatie sessies geweest om de grote lijst van ideeën en wensen voor het park verder te definiëren. In deze co-creatie sessies zijn de gewenste waarden voor het gebied beschreven. De ontwikkelrichting in het volgende hoofdstuk is de uitwerking van de rode draad en de twee co-creatie sessies. In onderstaand figuur staan de verschillende stappen, die zijn gezet en uitgewerkt: van oogst uit de fase 'divergeren' naar de uiteindelijke kernwaarden. Ook het laaghangende fruit is benoemd.

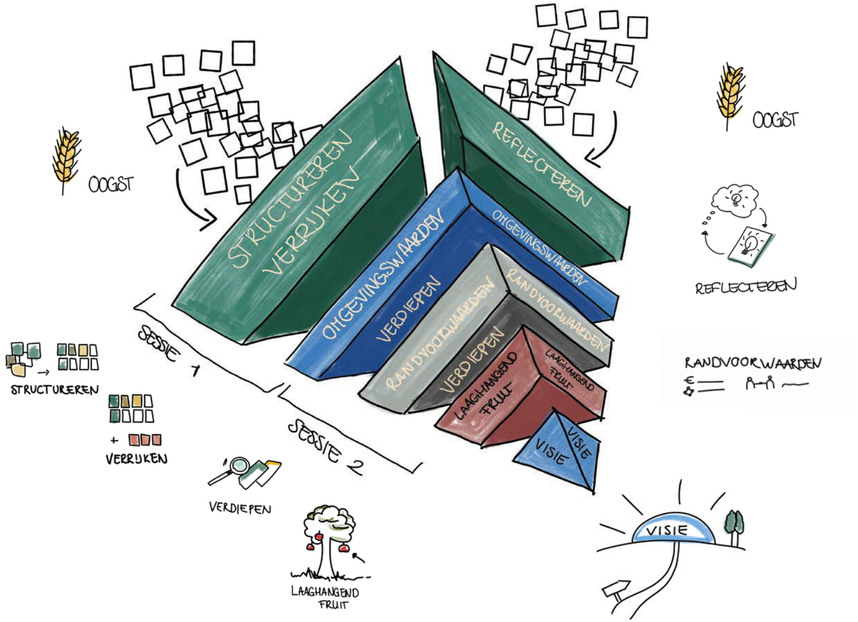

3.2.1. DEELNEMERS

Er is gedurende de twee co-creatie sessie gewerkt aan de visie met een groep van 25 deelnemers. Deze deelnemers zijn voor een groot deel betrokken bij de verschillende organisaties die actief zijn in het Emerpark. Daarnaast bestond de groep van 25 deelnemers uit inwoners uit Zutphen en vertegenwoordigers van de gemeente Zutphen.

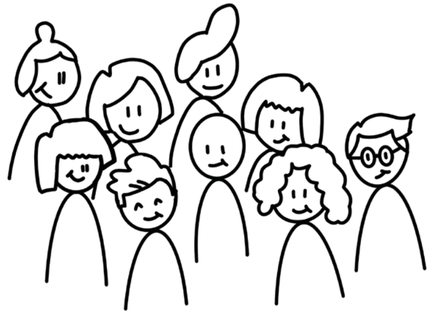

4. DE ONTWIKKELRICHTING:

De groene huiskamer van Zutphen

Uit de oogst kan de volgende conclusie worden getrokken namelijk: het Emerpark kent veel smaken en sferen door alle deelgebieden heen. Maar er heerst daarnaast ook echt een sterke algemene identiteit in het gebied. Deze algemene sfeer leggen we vast in een aantal kernwaarden die voor het hele gebied van toepassing zijn. Bij het gevoel en deze sferen is de naam De groene huiskamer van Zutphen bij de co-creatie groep ontstaan als onderliggende werk- en ontwikkelrichting.

De kernwaarden zijn afhankelijk van de specifieke locatie in het Emerpark en kunnen in meer of mindere mate aanwezig zijn. De kernwaarden kunnen helpen bij het toestaan van (nieuwe) initiatieven en zijn opgesteld tijdens de co-creatie sessies in het visievormingsproces. De waarden houden alle partners scherp die in het gebied acteren. De kernwaarden fungeren als meetlat voor projecten en initiatieven die nu of in de toekomst uitgevoerd gaan worden.

▲ Opgehaald in digitale vorm mentimeter tijdens de co-creatie sessies

Onderstaand staan de vijf kernwaarden van De groene huiskamer van Zutphen, die uit het participatieproces Samen Emerpark zijn gekomen, benoemd en uitgewerkt.

DUURZAAMHEID

NATUUR

SAMENHANG

RECREËREN

PLEK VOOR IEDEREEN

Disclaimer: de originele sfeerbeelden, aangeleverd door de co-creatiegroep zijn vanwege auteursrechten vervangen door stockfoto's.

KERNWAARDEN EMERPARK

EEN ONTMOETINGSPLEK VOOR IEDEREEN

Het Emerpark is een plek voor iedereen. Het park stimuleert ontmoeting en is uitnodigend.
Omdat het gebied niet voor alle doelgroepen even toegankelijk, uitdagend en aantrekkelijk is, wordt er extra aandacht besteed aan:

- Het gebied aantrekkelijk & toegankelijk maken voor jong en oud;
- Het gebied toegankelijk en laagdrempelig maken;
- Het gebied aantrekkelijk maken voor mensen met een afstand tot de samenleving;
- Actief verbinding zoeken met de inwoners uit de aangrenzende wijken;

RECREËREN DOEN WE SAMEN

Emerpark biedt ruimte aan diverse vormen van recreëren. Actief en passief. Rust en reuring.
Daarmee is het park er voor iedereen. Inclusief en veelzijdig. Een fijne plek op loopafstand van de stad en aangrenzende woonwijken.

- Er wordt ingezet op meer waterbeleving met schoon en veilig water;
- Het park wordt gebruikt als groen ontmoet, wandel en fietsgebied;
- Er is een programmering in het gebied op een manier die zich verhoudt tot de functie van Groene Long met rust, natuur en ruimte;
- Het creëren van ruimte voor sport en spel in het gebied, o.a. langs de vijver;
- Ruimte geven aan toerisme van buitenaf, maar de focus ligt op het gebruik van het gebied door inwoners uit de gemeente Zutphen;
- Inzetten op kleinschalige, laagdrempelige horeca & bijeenkomsten/evenementen/activiteiten

EÉN EMERPARK

De richting is samenhang! Op ruimtelijk niveau verminderen we de barrières waar mogelijk en op sociaal & functioneel niveau versterken we de banden tussen de deelgebieden zodat er synergie ontstaat tussen de verschillende sferen in het Emerpark.

- Sterke samenwerking tussen partijen in het gebied;
- Ruimte voor eigen identiteit in een deelgebied;
- Initiatieven in het gebied beconcurreren elkaar niet maar vullen elkaar aan;
- Nastreven van een duidelijke, uniforme vormgeving van het gehele Emerpark;
- Een overkoepelend merk uitdragen;
- Versterken fysieke samenhang tussen deelgebieden;
- Beperking van nieuwe bebouwing in het gebied en voorkomen van ontwikkeling nieuwe wooneenheden in het Emerpark om de groene samenhang te bewaken.

NATUUR ALTIJD DICHTBIJ

Natuur koesteren en deze de ruimte geven om zich te ontwikkelen. Een plek voor mens en dier! Natuur is het verbindende karakter in het Emerpark. Door haar diversiteit en verbindingen ontstaan ecologische verbindingen en werkt het park als een groene long voor de stad én voor inwoners uit de gemeente Zutphen.

- Circulair bouwen en onderhouden;
- Vergroenen waar mogelijk en het in stand houden van de grote groene verbinding in de stad;
- Aandacht voor en uitbouwen van biodiversiteit (leefgebieden, flora/fauna, inheemse soorten);
- Koesteren van ecologische verbindingen en waar mogelijk uitbouwen hiervan;
- Inzetten op natuureducatie.
- Aandacht voor een hoge belevingswaarde van de natuur in het gebied (bijv eetbaar)

DUURZAAMHEID IS VANZELFSPREKEND

Duurzaamheid is een belangrijke kernwaarde voor het gebied. Het is belangrijk om mens, flora & fauna en andere (economische) belangen in het gebied op harmonieuze wijze samen te laten gaan.

- Er is aandacht voor de gezondheid van onze inwoners: een groene plek dicht bij de binnenstad en woonwijken;
- Inzetten op een klimaatadaptief gebied met aandacht voor onder andere:
  - Waterberging & afkoppelen van regenwater
  - Natuurlijk materiaalgebruik,
  - Schaduwrijke zones tbv warmtestress stedelijke omgeving;
- Stimuleren van de circulaire economie en hergebruik van materialen in het Emerpark;
- Stimuleren van duurzame mobiliteit (OV, fiets, wandelen) en beperken autogebruik;
- Respect hebben voor de natuur en zo min mogelijk schadelijke stoffen.

4.1. HET INVULLEN VAN DE GROENE HUISKAMER

Bijgaand wordt het afwegingskader weergegeven in het model genaamd "de groene huiskamer": de concrete doorvertaling van de kernwaarden naar een praktisch model. Dit model is de kern van de Gebiedsvisie Emerpark. Door deze groene huiskamer in de praktijk te gebruiken kunnen de juiste afwegingen gemaakt worden om het Emerpark verder te blijven ontwikkelen naar die groene huiskamer van Zutphen. Iedereen heeft hiermee een praktische tool in handen om echt aan de slag te gaan, met richting en een duidelijke stip aan de horizon. Het kan apart van de Gebiedsvisie gebruikt worden, met in achtneming van de basisafspraken (zie verderop).

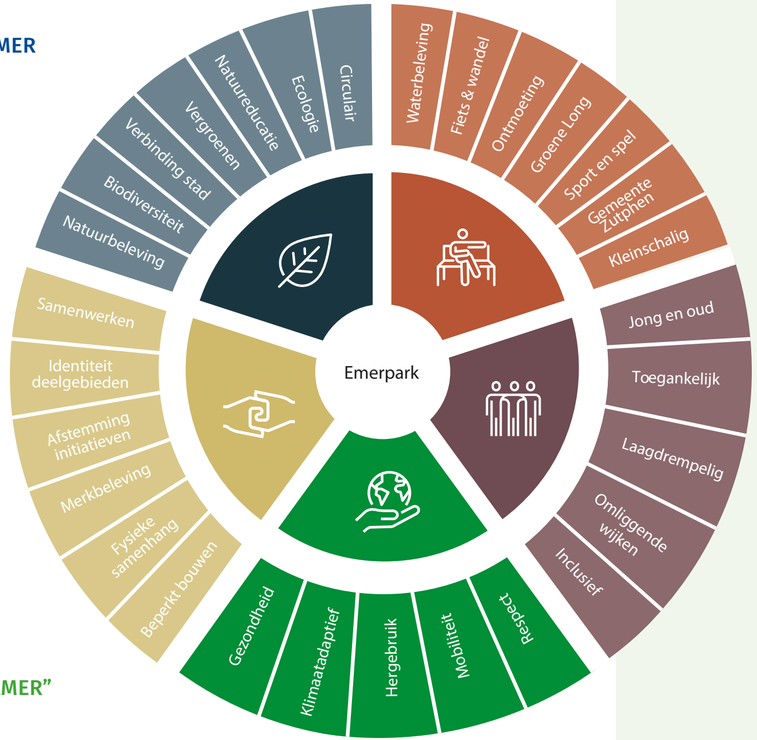

MODEL "DE GROENE HUISKAMER"

4.2. DE VERSCHILLENDE SFEREN VAN DE GROENE HUISKAMER

Vanuit de wens om te groeien naar één Emerpark wordt gericht gewerkt aan een sterk **samenhangend raamwerk**, waarbij onder anderen voet- en fietspaden ingezet kunnen worden om dit te realiseren. Daarnaast wordt ingezet op het concept van **groene kamers** vanuit De groene huiskamer van Zutphen. Elke functie of plek in het gebied kent een overtuigende groenrand. De invulling is afgestemd op de huidige ecologische en bestaande natuurwaarden. Versterking van groen mag niet ten koste gaan van sociale veiligheid. Naast het versterken van het groen, is ook **herkenbaarheid** van het park belangrijk. Hier kan invulling aan gegeven worden door bijvoorbeeld het park bij de belangrijkste entrees te introduceren en door te kiezen voor samenhang in het straatmeubilair (denk aan bankjes, verlichting en speelobjecten). Ook heldere plattegronden en bewegwijzering kunnen een bijdrage leveren aan de herkenbaarheid.

Wanneer het in de visie over bouwen gaat, is dat vanuit de context dat bouwen ondersteunend is aan de fysieke elementen en activiteiten die er reeds aanwezig zijn binnen het Emerpark. Wonen scharen we niet hieronder. Bebouwing is mogelijk onder de volgende voorwaarden:

- Bebouwing is ondersteunend aan bestaande activiteiten en levert een bijdrage aan de kernwaarden in het gebied;
- Er wordt rekening gehouden met de andere kernwaarden;
- Bij deze gebouwen waken we ervoor dat deze niet gebruikt worden voor bewoning.

4.2.1. ZONERING

Drie zones, mede gevormd door de zware infrastructuur, delen het park op. De basis voor de verschillende sferen in de groene huiskamer is terug te vinden in onderstaande figuur uit de stedenbouwkundige verkenning van SAB (2019).

ZONERING

In deze verkenning worden drie deelgebieden onderscheiden, die allen hun eigen sfeer kunnen behouden en ontwikkelen. Dit figuur is in deze visie gebruikt als basis, maar de benamingen van deze gebieden worden aangescherpt.
Dit betekent dat de weging van kernwaarden in deze gebieden verschilt. Door het benoemen van verschillende sferen, bestaat er ruimte om binnen de kernwaarden ook vanuit eigen identiteit te ontwikkelen en te programmeren.
De overkoepelende kernwaarden zorgen ervoor dat de synergie tussen verschillende deelgebieden gewaarborgd blijft.

Hiernaast staan de drie deelgebieden verder uitgeschreven en zijn deze zones ook verwerkt tot het model “de groene kamers”. Dit model kan naast het Afwegingskadermodel “de groene huiskamer” gebruikt worden om het samenhangend raamwerk te bewaken én in te vullen.

DE MEEST WESTELIJKE ZONE HEEFT EEN MEER NATUURLIJKE PARK SFEER. HET IJSSELLANDSCHAP ONTMOET HIER HET EMERPARK. DE KERNWAARDEN DUURZAAMHEID VANZELFSPREKEND EN NATUUR ALTIJD DICHTBIJ SPELEN HIER EEN DOMINANTE ROL. DIT IS HET GEDEELTE WAAR GEBRUIKERS VAN HET EMERPARK NAAR TOE KOMEN VOOR HUN RUST, ONTSPANNING EN NATUURBELEVING. INZET IS VERRUIGING EN ECOLOGISCH BEHEER. NATUUR KOMT HIER DE STAD BINNEN.

HET MIDDENSTUK IS DE KERN VAN HET EMERPARK EN IS DE PLEK WAAR IN HET GROENE KARAKTER VAN HET GEBIED WAT MEER RUIMTE ONTSTAAT VOOR MENSELIJKE ACTIVITEITEN. EEN MEER GECULTIVEERD PARK. DIT IS DE PLEK WAAR DE VERSCHILLENDE KERNWAARDEN ALLEMAAL IN GELIJKE MATE TERUGKOMEN. OMDAT DIT DEEL VAN EMERPARK GEZIEN WORDT ALS HET HART/ DE KERN IS ONTMOETING, VERBINDING EN VERBLIJF VOOR BREDE DOELGROEPEN BELANGRIJK. DAT PAST OOK BIJ DE HUIDIGE FUNCTIES IN HET GEBIED ZOALS DE KAARDEBOL, DE TUINEN EN HET DAGELIJKS BESTAAN.

IN HET MEEST OOSTELIJKE GEDEELTE VAN HET EMERPARK HEERST DYNAMIEK. DE PLEK VOOR SPORT & SPEL. DIT IS DE PLEK WAAR DE MEESTE SPORTVOORZIENINGEN TE VINDEN ZIJN. EEN PLEK WAAR DE KERNWAARDEN RECREËREN DOEN WE SAMEN EN EEN ONTMOETINGSPLEK VOOR IEDEREEN EEN BELANGRIJKE ROL SPELEN. BELANGRIJKE OPGAVE ZIT HIER IN HET MEER OPENSTELLEN EN VERBINDEN VAN ROUTES EN GEBRUIK. NU ZIJN DE VERENIGINGEN NOG TE VEEL IN ZICHZELF GEKEERD.

MODEL “DE KAMERS”

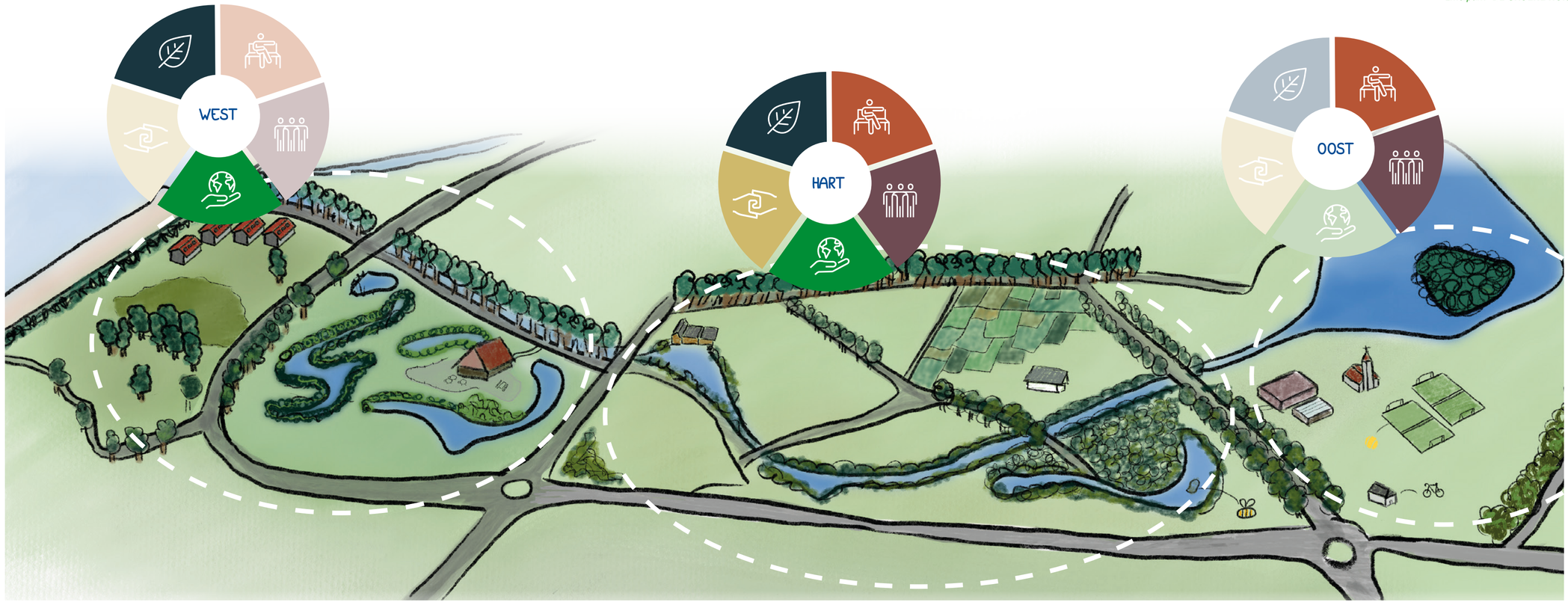

4.3. BASISAFSPRAKEN GEBRUIK MODELLEN

Met de eerdergenoemde kernwaarden, de modellen en de groene huiskamer van Zutphen als begrip in ons achterhoofd, ligt er een compleet afwegingskader om initiatieven af te wegen. De kernwaarden helpen bij het bepalen van de gewenste ontwikkelingen in het Emerpark. Bij elke afweging is het zoeken naar de juiste balans en moet gewerkt worden met bepaalde basisafspraken hoe het afwegingskader te gebruiken in de praktijk. Onderstaand staan de basisafspraken en hoe je die kunt gebruiken om te werken met de modellen (en de kernwaarden daarin).

- Eigenaarschap: Het Emerpark is van ons allemaal. Samen maken we er een succes van. Zittende organisaties en gebruikers kleuren nu al het huidige park. Deze visie geeft invulling aan een nog mooier en integraler Emerpark. Dat doen we samen. Samen met de wijken eromheen, inwoners van gemeente Zutphen, de gemeente als organisatie en andere betrokken organisaties. Daarvoor verbinden we ons aan dit perspectief.
- Organisatie: Om slagvaardig keuzes te kunnen maken is een compact "bestuur" nodig, genaamd de vrienden van Emerpark! Hierin zit een afvaardiging van de huidige voorzieningen in het gebied, gebruikers, organisaties en de gemeente. Op basis van een gelijk speelveld worden initiatieven gewogen.
- In het kader van de nieuwe Omgevingswet die vanaf 1 januari 2022 operationeel wordt en het gedachtengoed wat daarmee gepaard gaat: de "ja mits" gedachte in plaats van de "nee tenzij" inzetten. Er wordt in de groene huiskamer gestreefd naar mogelijkheden in plaats van beperkingen, in samenhang met de gehele samenleving in Zutphen.
- Vanuit een integrale bril naar een initiatief kijken en daarbij is de toegevoegde waarde van alle kernwaarden (de samenhang der dingen), die in het Emerpark gedefinieerd zijn, leidend.
- Bij het toetsen van een initiatief wordt gekeken of het plan binnen de kernwaarden van het Emerpark past. Hierbij wordt rekening gehouden met de sfeer van het gebied waar het initiatief zich wil ontwikkelen. Daarnaast zijn de overall ontwikkelingen in Zutphen en Nederland natuurlijk onlosmakelijk verbonden met wat er gebeurt in het gebied.
- De modellen kunnen gebruikt worden om initiatieven te beoordelen die al een locatie op het oog hebben, maar ook om de meest gewenste locatie af te wegen. Verder kunnen ze ook ingezet worden om het Emerpark als geheel een duidelijkere stempel te geven. Ze kunnen in communicatie ook gebruikt worden als de merkwaarden van het gebied.

4.4. MODEL IN DE PRAKTIJK (VOORBEELD)

Jan wil een stadscamping beginnen in het middengedeelte van het Emerpark op een van de vrije kavels van het voormalig Vitens terrein en vraagt bij de gemeente Zutphen wat de mogelijkheden hiervoor zijn.

4.4.1. TOETSING OP DE KERNWAARDEN

Omdat de stadscamping in het hart van het Emerpark gepland is, wegen alle kernwaarden even zwaar:

- **Een ontmoetingsplek voor iedereen:** De doelgroep van het initiatief is belangrijk om de impact op de omgeving te kunnen bepalen. We streven ernaar dat verschillende doelgroepen gebruik maken van de initiatieven en dat er actief verbinding gezocht wordt met mensen uit de omliggende wijken;
- **Recreëren doen we samen**: Indien het plan slechts een beperkt aantal campingplaatsen bevat (kleinschaligheid) en er ruimte is voor inwoners uit de gemeente Zutphen (lokaal gericht toerisme) kan het initiatief een bijdrage leveren;
- **Eén Emerpark**: Er is nog geen tijdelijke overnachtingsmogelijkheid in het Emerpark aanwezig, daarom zou een camping een toevoeging kunnen zijn. Indien er in samenwerking met bestaande partijen uit het Emerpark aan de verdere vormgeving van het plan gewerkt wordt kan het initiatief een bijdrage leveren;
- **Natuur altijd dichtbij**: Door de aanleg/aanplant van nieuwe groenstructuren op de kavel kan een bijdrage aan natuurbeleving worden gecreëerd;
- **Duurzaamheid is vanzelfsprekend:** In het Emerpark is ruimte voor initiatieven die op een bewuste manier omgaan met energie, materiaalgebruik en afval. Als Jan hier in de uitwerking van zijn plan rekening mee houdt ontstaan er mogelijkheden.

4.4.2. CONCLUSIE STADSCAMPING

Conclusie: Ja, er zijn mogelijkheden voor Jan om een camping in het Emerpark te gaan ontwikkelen, mits hij in zijn plan rekening houdt met de bovenstaande punten. Op basis van dit advies heeft Jan een duidelijk beeld wat de mogelijkheden binnen het Emerpark zijn voor de ontwikkeling van zijn stadscamping. Het is ook duidelijk dat zijn plan redelijk aansluit bij de sfeer van het middengebied, waar alle kernwaarden in gelijke mate terugkomen. Hij kan nu aan de slag met de aanscherping van zijn plan en kan een reële inschatting maken van de haalbaarheid.

4.5. MODEL IN DE PRAKTIJK (VOORBEELD)

Ingrid wil een 5 kleine wooneenheden ontwikkelen in het Emerpark. De woningen worden duurzaam geproduceerd, maken gebruik van hernieuwbare energie en worden goed ingepast in de natuur met aanplant van nieuw groen. Ingrid wil de woningen graag in het meest westelijke gedeelte ontwikkelen.

4.5.1. TOETSING OP DE KERNWAARDEN

Ingrid vraagt haar initiatief aan voor het meest westelijke gedeelte van het Emerpark waar een natuurlijke parksfeer heerst. Dit is het gedeelte waar rust, ontspanning en natuurbeleving een belangrijke rol speelt. Daar passen wooneenheden niet bij. Vanuit de ja, mits gedachte kan wel nog bekeken worden of het initiatief mogelijk op een andere locatie in het gebied past:

- **Een ontmoetingsplek voor iedereen:** Het plaatsen van de wooneenheden in het gebied zorgt er niet voor dat jong en oud elkaar in het gebied gaan ontmoeten. Ook levert het geen bijdrage voor mensen met een afstand tot de maatschappij of legt het enige verbindingen met bewoners uit de omliggende wijken. Het initiatief kan wel een bijdrage leveren door het vergroten van de sociale veiligheid: wanneer er in de avond bewoners aanwezig zijn;
- **Recreëren doen we samen:** Het initiatief is kleinschalig, maar levert verder geen bijdrage aan de criteria die bij de recreatieve visie van het Emerpark passen. Het ontwikkelen van kleine wooneenheden zal de recreatieve functie van het gebied niet versterken;
- **Eén Emerpark:** Wonen past niet in een van de deelgebieden. Daarnaast bestaat het gebied Helbergen reeds uit woningbouw. Dit zorgt ervoor dat het niet wenselijk is om elders in het park nog meer ruimte te creëren voor wonen. Het Emerpark is een plek waar de bebouwing zo veel mogelijk beperkt blijft en functies elkaar zo min mogelijk concurreren;
- **Natuur altijd dichtbij:** Nieuwe bebouwing zorgt voor een scheve verhouding met biodiversiteit en het Emerpark als groene verbindingszone. Het initiatief wordt met aandacht ingepast in de bestaande groenstructuren maar levert geen positieve bijdrage aan de belevingswaarde van de natuur.
- **Duurzaamheid is vanzelfsprekend:** Het initiatief herkent de waarde van de natuur en de woningen kunnen eventueel met hergebruikte materialen gebouwd worden. Op dit moment is niet duidelijk hoe het initiatief een bijdrage levert aan klimaatadaptatie, gezondheid of duurzame mobiliteit.

4.4.2. CONCLUSIE WOONEENHEDEN

Omdat er rondom Park Helbergen al woningen gerealiseerd worden draagt de komst van nieuwe (kleinschalige) woningen niet bij aan de kernwaarden van het gebied. Duurzaamheid is de enige kernwaarde waar het initiatief een relevante bijdrage aan levert. Omdat er zo weinig voldaan wordt aan de overige kernwaarden krijgt Ingrid het advies om haar plan op een andere plek te gaan uitvoeren. Het verschil tussen visie in het Emerpark en ambities binnen het plan van Ingrid lijken te groot.

5. UITVOERINGSPARAGRAAF

De groene huiskamer van Zutphen

Voor het inrichten van 'De Groene Huiskamer van Zutphen' worden acties zoals laaghangend fruit en organisatorische condities onderscheiden. Met organisatorische condities worden een aantal randvoorwaarden geformuleerd die ervoor moeten zorgen dat het Emerpark zich kan ontwikkelen in de gewenste richting vanuit eigenaarschap met de juiste personen en organisaties. Laaghangend fruit beschrijft een aantal acties die vanuit de visie met bijbehorende kernwaarden makkelijk, goedkoop en snel opgepakt kunnen worden. De uitvoeringsparagraaf is hiermee een uitnodiging aan alle gebruikers van het Emerpark om de eerste stappen te zetten.

5.1. ORGANISATORISCHE CONDITIES – RANDVOORWAARDELIJK

Het bewaken van de visie op korte en lange termijn, het beoordelen van initiatieven en het aanjagen van activiteiten in het gebied vraagt om een samenwerking tussen verschillende stakeholders.

5.2. ORGANISATIE

De gemeente en een afvaardiging van de directe gebruikers van het Emerpark zijn hierin essentieel. Het is daarom van groot belang dat er een structurele samenwerkingsvorm gestart wordt waarin in ieder geval beide actoren vertegenwoordigd zijn. Deze groep bewaakt als het ware de Gebiedsvisie van de Groene Huiskamer en heeft eigenaarschap over de activiteiten die plaatsvinden in het gebied. Dit kan dezelfde groep zijn als 'De vrienden van Emerpark' die zorg draagt over de toetsing van initiatieven bij het afwegingskader. Deze groep stuurt aan en schaaft bij, zodat de ontwikkelingen en activiteiten die plaatsvinden altijd vanuit het gedeelde perspectief plaatsvinden.

5.3. PARTICIPATIE

Het is belangrijk dat naast de gevestigde partijen in het gebied ook voldoende ruimte is voor de bewoners uit de wijken om het gebied heen om input te geven aan deze organisatie. Gezamenlijk dragen de partijen zorg dat constant de juiste partners worden aangehaakt in het proces zoals scholen en ondernemers uit de omgeving, het waterschap, de woningcorporatie of de provincie!

5.4. (FINANCIËLE) KOPPELKANSEN

Deze visie met het model en de kernwaarden dienen voor de inhoudelijke toepassing en toetsing van initiatieven. De financiële dekking van projecten, ideeën of ontwikkelingen die wenselijk zijn, zal daarbij gezocht te worden door de verschillende stakeholders die in een project participeren. Een eventuele organisatie 'Vrienden van Emerpark' kan hier ook een rol in spelen om financieringsmogelijkheden te onderzoeken. Deze organisatie kijkt ook naar koppelkansen in en om het gebied. Hoe kun je de ene opgave met de andere verbinden en hoe kun je daarmee gebruik maken van elkaars middelen, energie en "power". Vooral kijken naar financieringsmogelijkheden door opgaves aan elkaar te verbinden zijn hier kansrijk.

5.5. LAAGHANGEND FRUIT – MAKKELIJK, GOEDKOOP EN SNEL

Vanuit de opgave om een gebiedsvisie voor het Emerpark te schrijven, is er ook de wens geuit om direct (morgen!) aan de slag te kunnen gaan vanuit het nieuwe afwegingskader. Ook daar heeft de co-creatie groep tijdens de twee sessies haar input voor gegeven. Onderstaand staan de eerste stappen benoemd. Deze punten nodigen uit om in het Emerpark aan de slag te gaan. Ze inspireren op de korte termijn met acties die binnen het afwegingskader passen en een grote bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het gebied.

"KOM SAMEN HET LAAGHANGEND FRUIT OOGSTEN!"

- Ecologisch onderhouden en beheren van het openbaar groen;
- Uitstippellen wandelingen die door het gebied gaan en verbinding maken met andere (groen) gebieden;
- Ontwikkelen van een activiteitenprogramma voor de verschillende recreatieve doelstellingen in het gebied (educatie, sport/spel, ontmoeting tussen mensen organiseren, nieuwe mensen bereiken);
- Opzetten en beheren van een gezamenlijke website/ online platform;
- Plaatsen van welkomstborden, bewegwijzering etc.;
- Lobbytraject met verschillende partners (provincie, waterschap, energie coöperatie) om extra middelen te verkrijgen;
- Opstellen/aanscherpen onderhoudsplan van openbare ruimte;
- Fysieke barrières verminderen bij wegen en oversteekplaatsen;
- Ontwikkelen circulair afvalplan om zwerfvuil aan te pakken;
- Projecten opstarten vanuit Sportvisie door gemeente Zutphen;
- Inrichting openbare ruimte met sporttoestellen;
- Rondje Vijver (verbreding voor fietsers);
- Betrekken van leerwerkbedrijf: mensen opleiden om in het groen een bijdrage te leveren;
- Betrekken omwonenden om het Emerpark vorm te geven;
- Contact en relatie opbouwen met krachtig Zutphen;
- Gezamenlijk communicatieplan maken;
- Natuurwaarden onderzoek (laten) uitvoeren;
- Aanstellen park-coördinator vanuit Vrienden van Emerpark.

samen
Emerpark
DE GROENE HUISKAMER VAN ZUTPHEN